

Motion till riksdagen 2021/22:4666

av **Andreas Carlson m.fl. (KD)**

med anledning av skr. 2021/22:205 Riksrevisionens rapport om Ekobrottsmyndighetens arbete mot den organiserade ekonomiska brottsligheten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av Ekobrottsmyndighetens arbete och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om direktåtkomst till vissa register och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Ekobrottsmyndighetens uttryckliga möjlighet att bedriva underrättelsearbete och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionen har lämnat en skrivelse med kraftig kritik mot Ekobrottsmyndigheten och mot regeringens styrning av denna. Kritiken mynnar ut i en sällan skådad rekommendation, att regeringen ska genomföra en förutsättningslös översyn av Ekobrottsmyndighetens uppdrag och konstruktion. Riksrevisionen ”konstaterar att regeringen inte har gett EBM vissa förutsättningar för att kunna arbeta effektivt mot den organiserade ekonomiska brottsligheten. Vissa hinder har funnits sedan EBM skapades och har varit kända under ett antal år.” Den menar också att EBM har avsevärda brister i sin interna styrning. Man skriver att EBM inte ”har styrt och organiserat verksamheten så att myndigheten fullt ut kan arbeta mot den organiserade ekonomiska brottsligheten på ett effektivt sätt. Det handlar om att EBM saknar vissa underlag för att styra, prioritera och inrikta verksamheten.” Allvarigare kritik än så är svår att tänka sig.

Dessvärre möter regeringen inte kritiken på ett seriöst sätt och svarar i princip inte med några åtgärder. I stället för att ta Riksrevisionens kritik på allvar och inleda en

översyn av EBM:s arbete, försöker regeringen hävda att myndigheten i själva verket fungerar väl men att detta främst avspeglar sig inom det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet. Detta kommer att leda till att konsekvenserna av att myndigheten fungerar illa, som Riksrevisionens diplomatiskt beskriver som att effektivitetsvinsterna med att ha en särskild myndighet som arbetar mot ekobrott inte fullt ut tillvaratas, kommer att fortsätta. Med tanke på de ökande problemen med utnyttjande av och bedrägerier mot välfärdssystemen som pågår i Sverige, att den ekonomiska brottsligheten blir alltmer komplicerad och omfattande, är detta synnerligen allvarligt. Ekobrottsmyndigheten har tidigare varnat för att de mest komplexa ärendena har fördubblats de senaste tio åren. Den ekonomiska brottsligheten i Sverige används både för att finansiera narkotikaförsäljningen och vapen som används i dödligt våld och för att tvätta pengar som man tillskansat sig på så vis. Den används dessutom på ett systemhotande sätt, där välfärdsstaten utarmas, legala företag hotas av illegal konkurrens och där kriminella riktar in sig på pensionssystemet, bostadsrättsföreningar och andra viktiga delar av samhället.

Ekobrottsmyndigheten är troligen viktigare för Sverige i dag än den var när den instiftades. Därför måste Riksrevisionens kritik tas på allvar och en sådan översyn som Riksrevisionen rekommenderar genomföras. Detta bör ges regeringen tillkänna.

I väntan på detta behöver emellertid fler åtgärder genomföras för att verksamheten på EBM ska fungera som det är tänkt. Myndighetens tjänstemän bör få direktåtkomst till vissa underrättelseuppgifter, som penningtvättsregistret. Detta bör ges regeringen tillkänna.

I dag anses underrättelsearbete vara en polisuppgift och får inte uttryckligen bedrivas av Ekobrottsmyndigheten, utan det finns i stället ett ekobrottskansli vid Nationella operativa avdelningen. I stället borde Ekobrottsmyndigheten ha egen möjlighet att bedriva underrättelsearbete. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Andreas Carlson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Gudrun Brunegård (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Sofia Damm (KD)